

Adolygiad Strategaeth Ddigidol – Cyngor Sir Caerfyrddin

Blwyddyn archwilio: 2022-23

Dyddiad cyhoeddi: Gorffennaf 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3671A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partion perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Crynodeb o'r adroddiad	4
Adroddiad manwl	
Yr hyn yr edrychom arno a pham – cwmpas yr archwiliad hwn	6
Pam yr ymgwymerwyd â'r archwiliad hwn	6
Strategaeth ddigidol y Cyngor	7
Yr hyn a ganfuom: mae gan y Cyngor ddull strategol clir a datblygedig o ymdrin â digidol ond nid yw'n gwerthuso ei effaith yn gyson	8
Atodiadau	
Atodiad 1: cwestiynau allweddol a meini prawf archwilio	13

Crynodeb o'r adroddiad

Crynodeb o'r adroddiad

Arddangosyn 1: crynodeb o'r adroddiad

Mae'r arddangosfa isod yn crynhoi'r rheswm y gwnaethom gynnal yr archwiliad hwn, ein canfyddiadau allweddol a'n hargymhellion ar gyfer y Cyngor.

Pam mae dull strategol o ymdrin â digidol yn bwysig

- 1 Mae technoleg ddigidol yn allweddol i ddarparu ystod eang o wasanaethau'r cyngor mewn ffordd fwy economaidd, effeithlon ac effeithiol . Mae hefyd yn ffordd bwysig i gynghorau gyflawni eu hamcanion lles ac yn cyflawni datblygu cynaliadwy.
- 2 Gall cael dull strategol clir o ymdrin â digidol ddod â sawl budd megis:
  - sefydlu gweledigaeth gyffredin ar gyfer defnyddio digidol a'r canlyniadau arfaethedig ar gyfer cymunedau lleol sy'n gysylltiedig ag amcanion strategol y Cyngor;
  - helpu i sicrhau bod defnydd cynghorau o dechnoleg ddigidol yn cyd-fynd â'u hamcanion strategol allweddol a chynlluniau a strategaethau eraill a'i fod yn cael ei lywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol;
  - lleihau'r risg o ddyblygu o fewn cynghorau a chyda phartneriaid;
  - ystyried adnoddau digidol dros y tymor byr, canolig a hir gyda'n gilydd; a
  - darparu fframwaith i fonitro cynnydd yn ei erbyn dros y tymor byr, canolig a hir.

Ffocws ein harchwiliad

- 3 Gwnaethom edrych i ba raddau y datblygwyd dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac y bydd yn helpu i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau'r Cyngor.

Ein canfyddiadau allweddol

- 4 Mae gan y Cyngor ddull strategol clir o ymdrin â digidol, sy'n cael ei lywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol ac sy'n cael ei ddeall gan aelodau etholedig allweddol a swyddogion. Mae trefniadau llywodraethu cryf i fonitro cynnydd prosiectau digidol a gefnogir gan gynlluniau gweithredu sy'n cynnwys cerrig milltir a mesurau perfformiad. Mae'r Cyngor hefyd wedi adolygu effaith pandemig COVID-19 ar gyflawni ei strategaeth ddigidol ac wedi cymhwyso dysgu o hyn i lywio ei ddull strategol.
- 5 Gallai trefniadau'r Cyngor gael eu cryfhau ymhellach trwy ymgysylltu'n well â'r cyhoedd, gan egluro sut y gallai gyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol ac archwilio cyfleoedd ar gyfer gweithio mewn partneriaeth ymhellach. Nod y Cyngor hefyd yw monitro gwerth am arian trwy adolygiadau ôl-weithredu

prosiectau, fodd bynnag, nid yw'r rhain bob amser wedi'u cwblhau, ac nid yw cyflawni arbedion bob amser yn cael ei fonitro.

Ein hargymhellion ar gyfer y Cyngor

Ymgysylltu â rhanddeiliaid

- A1 Deall yn well anghenion dinasyddion a'r rhwystrau posibl iddynt ddefnyddio technoleg ddigidol, dylai'r Cyngor gynnwys dinasyddion yn uniongyrchol â'u strategaeth ddigidol.

Alinio'r strategaeth ddigidol â chyrrff cyhoeddus eraill

- A2 Er mwyn osgoi dyblygu a nodi cyfleoedd i gyflawni manteision lluosog, dylai'r Cyngor sicrhau bod y strategaeth ddigidol yn cyd-fynd â'r sector cyhoeddus ehangach. Er mwyn helpu i gyflawni hyn, dylai'r Cyngor egluro sut mae'n cyfrannu at y Saith Nod Llesiant Cenedlaethol a sut mae'n effeithio ar amcanion llesiant cyrrff cyhoeddus eraill.

Dull o gydweithio

- A3 I gryfhau ei drefniadau er mwyn sicrhau effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac economi drwy weithio mewn partneriaeth i gyflawni ei strategaeth ddigidol, dylai'r Cyngor:
- mapio allan pa sefydliadau y mae angen iddo weithio gyda nhw;
  - asesu'r cyfleoedd gorau i ddarparu gwasanaethau mwy cydgysylltiedig a sicrhau arbedion posibl drwy gydweithio; a
  - datblygu dull o asesu ei bartneriaethau.

Manteision monitro

- A4 Er mwyn deall effaith ei ddull digidol yn well, monitro gwerth am arian, ac asesu os yw buddion a nodwyd wedi'u gwireddu, mae'r Cyngor yn Dylai:
- datblygu ffordd o gasglu'r canlyniadau o brosiectau digidol; a
  - datblygu trefniadau ar gyfer nodi a rhannu gwersi a ddysgwyd o brosiectau digidol.

Adroddiad manwl

Yr hyn yr edrychom arno a pham – cwmpas yr archwiliad hwn

- 1 Gwnaethom adolygu dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol, ac yn benodol i ba raddau y datblygwyd hyn yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy; ac y bydd yn helpu i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau'r Cyngor.
- 2 Mae ein canfyddiadau yn seiliedig ar adolygiadau o ddogfennau a chyfweliadau gyda sampl o Aelodau'r Cabinet ac uwch swyddogion. Mae'r dystiolaeth a ddefnyddiwyd gennym i lywio ein canfyddiadau wedi'i chyfyngu i'r ffynonellau hyn. Gwnaethom y gwaith hwn rhwng mis Mawrth a mis Gorffennaf 2023.
- 3 Aethom ati i ateb y cwestiwn: **'wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol a yw'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau?'** Rydym wedi gwneud hyn drwy archwilio'r cwestiynau canlynol:
  - A yw strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei llywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol?
  - A oes gan y Cyngor weledigaeth glir o'r hyn y mae am ei gyflawni drwy ddefnyddio technoleg ddigidol?
  - A yw'r Cyngor yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid cywir i ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol?
  - A yw'r Cyngor wedi rhoi adnoddau i gyflawni ei strategaeth ddigidol fel y gall ddarparu manteision hirdymor/ataliol?
  - A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd?
  - Ydy'r Cyngor yn dysgu gwersi o sut mae'n gweithio?
- 4 Mae **Atodiad 1** yn cynnwys y cwestiynau manwl yr oeddem yn bwriadu eu hateb ynghyd â'r meini prawf archwilio a ddefnyddiwyd gennym i gyrraedd ein canfyddiadau.

Pam yr ymgwymerwyd â'r archwiliad hwn

- 5 Cynhaliwyd yr archwiliad hwn i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) ac adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 6 Rydym yn ceisio:
  - rhoi sicrwydd y bydd strategaethau digidol cynghorau yn helpu i gyflawni amcanion llesiant mewn ffordd sy'n sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio adnoddau;

- rhoi sicrwydd bod cynghorau'n gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth ddylunio eu strategaethau digidol;
- esbonio sut mae cynghorau'n defnyddio/cynllunio i ddefnyddio technoleg ddigidol i ddiwallu anghenion pobl a sicrhau gwell canlyniadau; ac
- ysbrydoli a grymuso cynghorau a chyrff eraill yn y sector cyhoeddus drwy nodi a rhannu enghreifftiau o arfer/dulliau nodedig lle bo hynny'n berthnasol.

Strategaeth ddigidol y Cyngor

7 Mae gan y Cyngor dair strategaeth ddigidol:

- Strategaeth Trawsnewid Digidol 2021-2024;
- Strategaeth Technoleg Digidol 2022-2025; a
- Strategaeth Ysgolion Digidol 2022-2025.

8 Mae'r Cyngor yn disgrifio Strategaeth Trawsnewid Digidol 2021-2024 fel ei strategaeth drosfwaol. Mae wedi llunio tair strategaeth ar wahân i wneud y dogfennau'n fwy hygyrch i'w thrigolion. Gweledigaeth Strategaeth Trawsnewid Digidol 2021-2024 yw, 'Sir Gaerfyrddin sydd wedi'i galluogi'n ddigidol' ac mae ganddi bedwar maes blaenoriaeth allweddol:

- cynnwys – galluogi dinasyddion i gael y gwasanaethau a'r wybodaeth sydd eu hangen arnynt ar-lein.
- gweithlu – cynnwys a chyfathrebu â staff ym mhopeth mae'r Cyngor yn ei wneud. Cefnogi gweithlu'r Cyngor i fabwysiadu arferion gweithio hyblyg i sicrhau'r perfformiad gorau posibl wrth ddarparu gwasanaethau o ansawdd a chost-effeithiol.
- cysylltedd – galluogi trigolion a busnesau yn y Cyngor i ddefnyddio technoleg ddigidol i wella eu bywydau.
- arloesi – bydd atebion digidol arloesol yn galluogi mwy o gydweithio.

9 Mae'r Strategaeth Trawsnewid Digidol 2021-2024 yn amlinellu'r cynlluniau buddsoddi lefel uchel i gyflawni'r blaenoriaethau allweddol hyn:

- £600,000 i drawsnewid y ffordd y mae gwasanaethau'n cael eu darparu ar-lein;
- £440,000 i ddisodli seilwaith technoleg sy'n heneiddio i gefnogi gweithle digidol;
- £400,000 i wella rhwydweithiau llais a data a bodloni gofynion lled band cynyddol;
- £270,000 i wella diogelwch ar-lein a gwrth-risgiau o ymosodiad seiber; a
- £114,000 i hyfforddi staff i fanteisio ar y technolegau diweddaraf.

- 10 Mae gan y Cyngor hefyd Strategaeth Trawsnewid 2022 gyda'r weledigaeth o 'Sicrhau newid mewnol sylweddol a chyflym dros gyfnod o bum mlynedd er mwyn caniatáu i'r Cyngor gyflawni ei nodau a'i amcanion yn llwyddiannus fel y nodir yn ei Strategaeth Gorfforaethol.' Un o'r wyth ffrwd waith o dan y strategaeth hon yw 'Cwsmeriaid a Thrawsnewid Digidol'. Nod y ffrwd waith hon yw gwneud gwell defnydd o dechnoleg i ddarparu prosesau gwasanaeth doethach, effeithlon a darparu gwell profiad i gwsmeriaid.
- 11 Cefnogir ffrwd waith 'Trawsnewid Cwsmeriaid a Digidol' gan gronfa gyfalaf flynyddol o £200,000 y Grŵp Llywio Trawsnewid Digidol. Cefnogir Strategaeth Trawsnewid Digidol 2021-2024 hefyd gan gronfa gyfalaf Datblygu Strategol Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh) flynyddol gwerth £100,000.

Yr hyn a ganfuom: mae gan y Cyngor ddull strategol clir a datblygedig o ymdrin â digidol ond nid yw'n gwerthuso ei effaith yn gyson

Mae gan y Cyngor strategaeth ddigidol wedi'i mynegi'n dda

- 12 Mae gan y Cyngor weledigaeth glir ar waith ar gyfer yr hyn y mae am ei gyflawni drwy ddefnyddio technoleg ddigidol ac mae wedi cyfleu'r weledigaeth honno ar draws y sefydliad. Mae dull strategol y Cyngor o ymdrin â digidol wedi'i nodi yn ei Strategaeth Trawsnewid Digidol 2021-2024, a'r ffrwd waith Cwsmeriaid a Digidol a gynhwysir yn ei Strategaeth Trawsnewid 2022. Deallir y weledigaeth ar draws gwasanaethau ac ymhlith Aelodau Etholedig allweddol. Mae hyn yn golygu bod dealltwriaeth eang a chyffredin o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio'i gyflawni.
- 13 Mae'r Cyngor hefyd yn cynllunio dros amserlen briodol. Mae wedi ystyried beth mae tymor hir yn ei olygu i'w ddull digidol ac mae wedi mabwysiadu'r amserlen tair i bum mlynedd i adlewyrchu bod technoleg ddigidol yn newid yn gyson ar gyflymder cynyddol. Mae enghreifftiau o fewn y dogfennau strategaeth o feddwl yn y tymor hwy lle mae prosiectau cyfredol yn gosod y sylfaen ar gyfer datblygu yn y dyfodol. Mae'r rhain yn cynnwys y buddsoddiad mewn seilwaith digidol fel rhan o Fargen Ddinesig Bae Abertawe, symud o systemau etifeddiaeth i ddull cwmwl yn gyntaf, a'r mynediad gwell at wasanaethau digidol i ddinasyddion. Mae hyn yn golygu y gall y Cyngor ddangos bod ei ddull strategol yn cynnwys cynllunio ar gyfer y tymor hwy ac yn lleihau'r risg o ddibynnu ar ymyriadau tymor byr a allai ddarparu llai o werth am arian dros y tymor hwy.
- 14 Mae'r Cyngor wedi ystyried effeithiau ehangach ei strategaeth ddigidol ar draws y Cyngor ond nid yw eto wedi ystyried yn llawn sut mae'r rhain yn berthnasol i amcanion cyrff eraill y sector cyhoeddus. Mae'r Cyngor wedi

alinio'n glir ei ddull digidol â'i nodau a'i gynlluniau strategol eraill. Mae'r Strategaeth Trawsnewid Digidol yn esbonio sut mae'n integreiddio â chynlluniau eraill y Cyngor, megis Strategaeth Gorfforaethol 2022-2027, Datganiad Gweledigaeth y Cabinet, y Cynllun Sero Carbon Net, a Strategaeth y Gymraeg. Mae'r Strategaeth Gorfforaethol 2022-2027 yn esbonio'n glir rôl digidol wrth gyflawni ei amcan llesiant sy'n ymwneud â moderneiddio a datblygu Cyngor gwydn ac effeithlon. Mae'r Cyngor wedi creu ei ddull strategol o ymdrin â digidol ar ôl ymgynghori ag ystod o strategaethau cenedlaethol a chyrrff proffesiynol. Er bod y Cyngor wedi cyfeirio at y Saith Nod Llesiant Cenedlaethol wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol, nid yw'n egluro sut mae ei strategaeth yn cyfrannu at y nodau. Yn yr un modd, nid yw'r Cyngor wedi ystyried yn llawn sut y bydd cyflawni ei ddull digidol yn effeithio ar gyrff cyhoeddus eraill. Byddai alinio ei strategaeth â chyrrff cyhoeddus eraill yn lleihau'r risg o ddyblygu ac yn helpu i nodi cyfleoedd i sicrhau manteision lluosog.

- 15 Mae dull digidol y Cyngor yn seiliedig ar ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol. Hysbyswyd hyn gan:
- ymgynghori ag amrywiaeth o strategaethau cenedlaethol a chyrrff proffesiynol.
  - hunanfyfrio ar ei Wasanaeth TGCh fel rhan o ysgrifennu ei Gynllun Cyflawni Adrannol blynyddol. Mae hyn yn caniatáu i'r gwasanaeth nodi meysydd allweddol o welliant i weithredu yn y flwyddyn ganlynol.
  - nodi risgiau allweddol i'w strategaeth ddigidol ac mae'n rhestru'r rhain yn ei Gynllun Cyflawni Adrannol.
  - archwiliad o'r ystad ddigidol a'r seilwaith cyn ysgrifennu ei Strategaeth Technoleg Ddigidol.
  - cyfres o seminarau TGCh i ymgysylltu â swyddogion ac Aelodau Etholedig. Mae'r seminarau hyn wedi'u cynllunio i alluogi cyfathrebu dwyffordd, arddangos datblygiadau digidol a chasglu adborth defnyddwyr. Yn 2023, roedd y seminarau'n cynnwys dadansoddiad cryfderau, gwendidau, cyfleoedd a bygythiadau (SWOT) o'r Gwasanaeth TGCh.
  - proses mynegi diddordeb (EOI) i ddal ceisiadau gwaith ar gyfer prosiectau digidol gan reolwyr gwasanaeth. Mae'r EOI yn gofyn beth sydd angen ei gyflawni; pa waith fydd yn cael ei gyflawni; beth yw canlyniadau peidio â gwneud y gwaith; A pha gyllid sydd ei angen?
- 16 Mae'r Cyngor yn canolbwyntio ar beidio â dileu neu israddio dulliau cyfathrebu traddodiadol wrth iddo ehangu gwasanaethau ar-lein. Bydd opsiynau wyneb yn wyneb a dros y ffôn yn dal i fod ar gael i sicrhau bod yr holl breswylwyr yn gallu cysylltu â'r Cyngor. Nod y Cyngor yw sicrhau bod gan breswylwyr ddewis i ddefnyddio'r sianel sy'n diwallu eu hanghenion orau. Fodd bynnag, nid yw'r Cyngor wedi ymgysylltu'n uniongyrchol â dinasyddion i ddatblygu ei strategaeth ddigidol. Mae Gwasanaeth TGCh y Cyngor yn disgrifio'i hun fel

galluogwr, gan weithio gyda gwasanaethau yn hytrach na dinasyddion yn uniongyrchol. Mae'r Gwasanaeth yn tybio bod meysydd gwasanaeth eraill yn cyflawni gweithgarwch ymgysylltu fel rhan o'u gwaith datblygu cyn cynnwys TGCh. Er bod gwasanaethau'n ymgysylltu â dinasyddion ar brosiectau unigol, byddai cynnwys dinasyddion yn ymagwedd ddigidol y Cyngor yn ei alluogi i ddeall anghenion dinasyddion yn well a nodi rhwystrau iddynt ddefnyddio technoleg ddigidol.

Mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth ond nid yw wedi ystyried pob cyfle ac nid yw'n monitro effeithiolrwydd partneriaethau presennol fel mater o drefn

- 17 Mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth wrth gyflawni ei strategaeth ddigidol. Nododd Strategaeth Ddigidol gyntaf y Cyngor 2017-2021 Gydweithio Digidol fel un o chwe maes blaenoriaeth a'i nod oedd gwella rhannu gwybodaeth â sefydliadau a phartneriaid eraill; a chynyddu rhannu meddalwedd a chaledwedd ar draws y rhanbarth. Mae Cynllun Cyflawni Rhanbarthol presennol y Cyngor ar gyfer y Gwasanaeth TGCh yn nodi'r angen i weithio gyda phartneriaid mewnol ac allanol i gyflawni ei ddull digidol. Mae hefyd yn cynnwys nifer o gamau gweithredu sy'n dibynnu ar gydweithio. Mae Strategaeth Trawsnewid y Cyngor yn tynnu sylw at bwysigrwydd egwyddorion cydweithio a gweithio mewn partneriaeth. Mae'r prosiectau sydd wedi'u cynnwys ym Bargaen Ddinesig Bae Abertawe i gyd yn dibynnu ar weithio mewn partneriaeth ar draws yr ôl troed rhanbarthol.
- 18 Fodd bynnag, nid yw'r Cyngor wedi cwblhau dadansoddiad rhanddeiliaid ffurfiol i nodi gyda phwy y mae angen iddo weithio. Ni ddaethom o hyd i unrhyw dystiolaeth ychwaith o sut mae'r Cyngor yn monitro effeithiolrwydd ei bartneriaethau presennol yn ffurfiol. Byddai mapio pwy a sut y gallai weithio gyda phartneriaid yn helpu'r Cyngor i gael sicrwydd ei fod wedi nodi'r holl gyfleoedd priodol ar gyfer gweithio mewn partneriaeth. Gallai hefyd helpu i nodi cyfleoedd i wella gwerth am arian wrth gyflawni ei strategaeth ddigidol. Mae monitro effeithiolrwydd trefniadau partneriaeth hefyd yn rhan bwysig o drefniadau i'r Cyngor sicrhau ei hun eu bod yn cyflawni gwerth am arian.
- 19 Nid yw'r Cyngor wedi ymrwymo i drefniadau partneriaeth er mwyn cyflawni arbedion maint wrth gaffael technoleg ddigidol. Gall caffael cydweithredol alluogi partneriaid i gronni eu hadnoddau a throsoli eu pŵer prynu cyfunol i sicrhau bargeinion gwell gan gyflenwyr tra'n lleihau costau a gwella gwerth am arian.

Mae'r Cyngor yn defnyddio'r gwaith o gyflawni ei strategaeth ddigidol i sicrhau manteision hirdymor, ond mae gwendidau yn ei drefniadau gwerthuso

- 20 Gwelsom dystiolaeth gref bod y Cyngor yn buddsoddi yn ei ddull digidol strategol, gan gydbwyso buddsoddiadau tymor byr a thymor hir, a dyrannu adnoddau i sicrhau gwell canlyniadau yn y tymor hir. Mae'r Cyngor yn ystyried bod digidol yn alluogwr newid allweddol ar gyfer sbarduno gwelliant trawsnewidiol i'r holl wasanaethau ac mae wedi dyrannu cyllid blynyddol sylweddol i gefnogi trawsnewid digidol. Mae hyn yn cynnwys cyllid cyfalaf blynyddol o £200,000 ar gyfer y Grŵp Llywio Trawsnewid Digidol a £100,000 ar gyfer y Gwasanaeth TGCh.
- 21 Un o brif amodau derbyn cyllid cyfalaf yw'r gwasanaeth perthnasol y mae'n rhaid ymrwymo iddo a chyllidebu ar gyfer y costau referniw parhaus ar gyfer trawsnewidiad cynaliadwy. Er mwyn sicrhau cyllid, mae'n rhaid i gynigion prosiect amlinellu'r arbedion a'r buddion disgwylidig y bydd y prosiect yn eu darparu. Mae nifer o wasanaethau hefyd wedi ariannu swyddi staff digidol pwrpasol i'w helpu i weithredu trawsnewid digidol. Mae'r gwasanaethau hyn yn ystyried hyn fel buddsoddiad i achub cyfle. Maent yn cydnabod yr angen i fuddsoddi mewn adnodd pwrpasol i hwyluso trawsnewid digidol heb gystadlu â gwasanaethau eraill am adnodd corfforaethol cyfyngedig.
- 22 Mae'r Cyngor hefyd wedi dangos parodrwydd i fuddsoddi nawr ar gyfer arbedion tymor hwy, ac mae swyddogion yn ymwybodol y bydd costau ymlaen llaw yn arwain at arbedion yn y dyfodol. Er enghraifft, mae'r Cyngor yn disodli systemau gweithredu sy'n heneiddio, yn gosod rhwydweithiau band eang newydd, ac yn archwilio'r defnydd o Ddeallusrwydd Artiffisial (i helpu i ddioli plastigau mewn casgliadau wrth ymyl y ffordd) i wella effeithlonrwydd a chynhyrchu arbedion. Mae hyn yn dangos bod y Cyngor yn ystyried gwerth am arian a chynaliadwyedd ei ymagwedd dros y tymor hwy.
- 23 Mae trefniadau'r Cyngor ar gyfer monitro cyflawniad arbedion effeithlonrwydd o'i brosiectau digidol yn amrywio. Mae'n cynnal taenlen dreigl o arbedion mesuradwy y mae wedi'u cyflawni trwy gyflawni prosiectau digidol. Fodd bynnag, mae'r Cyngor wedi cydnabod yr angen i ddatblygu ffordd o ddal canlyniadau'n well o'i brosiect awtomeiddio prosesau, megis cyflawni arbedion effeithlonrwydd. Mae hefyd wedi cydnabod yr anhawster wrth werthuso arbedion tymor hir. Er enghraifft, nid yw wedi gwerthuso'r arbedion a gyflawnwyd trwy ddarparu gliniaduron i 80% o weithwyr fel rhan o'r prosiect gweithio ystwyth. Mae gwerthuso a yw prosiectau digidol a gyflawnir arbedion bwriadol ai peidio yn elfen bwysig o fonitro gwerth am arian prosiectau unigol a'r strategaeth ddigidol yn gyffredinol. Mae swyddogion yn cydnabod bod angen iddynt gryfhau'r trefniadau hyn wrth symud ymlaen.
- 24 Er bod y Cyngor yn anelu at fonitro gwerth am arian prosiectau drwy adolygiadau gweithredu ar ôl y prosiect, nid yw'r rhain bob amser yn cael eu

cynnal na'u cofnodi. Dylai cwblhau a rhannu adolygiadau ôl-weithredu helpu'r Cyngor i asesu a gyflawnodd ei nodau gwreiddiol, sicrhau gwerth am arian, a dysgu gwersi i wella prosiectau'r dyfodol.

Mae gan y Cyngor drefniadau cryf ar gyfer mesur cynnydd yn erbyn amcanion tymor byr a chanolig.

- 25 Mae gan y Cyngor drefniadau llywodraethu clir ar waith ar gyfer monitro cynnydd prosiectau digidol o fewn ei strategaethau. Mae'r Cyngor wedi nodi gweledigaethau, nodau, blaenoriaethau a phrosiectau allweddol clir yn ei holl strategaethau digidol ar gyfer bywydau tair i bum mlynedd y strategaethau. Cefnogir y rhain gan gynlluniau gweithredu ar lefelau gwasanaeth a ffrydiau gwaith sydd â cherrig milltir, mesurau perfformiad a chymau gweithredu allweddol. Mae hyn yn galluogi'r Cyngor i fonitro cynnydd wrth weithredu ei strategaeth ddigidol.
- 26 Mae'r Cyngor yn cwblhau hunanwerthusiad blynyddol o'i Wasanaeth TGCh, yn cynhyrchu Adroddiad Cynnydd Blynyddol Trawsnewid Digidol, ac yn casglu adborth gan swyddogion ac Aelodau Etholedig drwy gyfres o weithdai sy'n canolbwyntio ar ddigidol. Mae'r rhain yn helpu'r Cyngor i adolygu effeithiolrwydd ei ddull strategol o ymdrin â digidol.
- 27 Mae'r Cyngor hefyd wedi adolygu'n ffurfiol effaith pandemig COVID-19 ar gyflawni ei strategaeth ddigidol ac wedi cymhwysu'r dysgu hwn i'w gyfeiriad yn y dyfodol. Mae hyn yn cynnwys defnyddio'r datblygiadau yn y defnydd o dechnoleg i ehangu mynediad at wasanaethau yn ogystal ag awtomeiddio prosesau swyddfa gefn.
- 28 Nid oes gan y Cyngor unrhyw broses ffurfiol ar gyfer rhannu gwersi a ddysgwyd o weithredu ei strategaethau digidol. Mae rheolwyr prosiect yn cwblhau adroddiadau cau ar gyfer prosiectau unigol, ac mae gan y rhain adrannau gwersi a ddysgwyd. Ond nid yw'r Cyngor yn coladu'r rhain ar lefel strategol. Er bod y Gwasanaeth TGCh yn cwblhau hunanarfarniad blynyddol i nodi meysydd gwella, nid yw'n rhannu'r dysgu hwnnw â gweddill y sefydliad yn rhagweithiol (er ei fod yn rhoi cyhoeddusrwydd i hyn yn ei Gynllun Cyflawni Adrannol). Trwy beidio â rhannu gwersi a ddysgwyd yn rheolaidd o weithredu ei strategaethau digidol, mae'r Cyngor mewn perygl o gollu cyfleoedd i wella prosesau, canlyniadau a'i drefniadau i sicrhau gwerth am arian.

Atodiad 1

Cwestiynau archwilio a meini prawf archwilio

Isod mae'r cwestiynau y gwnaethom geisio eu hateb wrth gynnal yr archwiliad hwn, ynghyd â'r meini prawf archwilio a ddefnyddiwyd gennym i gyrraedd ein canfyddiadau.

Prif gwestiwn archwilio: **Wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol a yw'r Cyngor wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian wrth ddefnyddio ei adnoddau?**

Arddangosyn 2: cwestiynau archwilio a meini prawf archwilio

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
1. A yw strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei llywio gan ddealltwriaeth dda o dueddiadau'r presennol a'r dyfodol?	1.1 A oes dealltwriaeth drylwyr o'r 'fel y mae' (h.y. y galw/materion cyfredol i'w datrys) a'r rhesymau pam/achosion sylfaenol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi defnyddio ystod eang o wybodaeth o ffynonellau mewnol ac allanol i ddatblygu dealltwriaeth drylwyr o'r 'fel y mae' a sut mae'n debygol o newid. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth (gan gynnwys data) sy'n ymwneud â:<ul style="list-style-type: none"> – Cynaliadwyedd gwasanaeth/gwytnwch a heriau adnoddau. – Anghenion y cyhoedd a'r gymuned. – achosion sylfaenol y galw/materion cyfredol i'w datrys. – Dadansoddiad o dueddiadau'r dyfodol a sut y gallent effeithio, e.e. cymdeithasol, economaidd/gwleidyddol, amgylcheddol, diwylliannol neu dechnolegol. Gallent gynnwys tueddiadau hysbys e.e. poblogaeth sy'n heneiddio, lleihau adnoddau naturiol ac yn enwedig datblygiadau technolegol. Efallai y byddan nhw hefyd yn cynnwys y rhai sydd â lefel uwch o ansicrwydd e.e. swyddi a sgiliau sydd eu hangen yn y dyfodol. • Mae'r dadansoddiad o'r 'fel y mae' a sut mae'n debygol o newid yn cael ei lywio'n dda gan weithgarwch cyfranogi, fel y bo'n briodol, sy'n adlewyrchu
	1.2 A oes dealltwriaeth drylwyr o'r ffactorau hirdymor a fydd yn effeithio a'r heriau a'r cyfleoedd a allai ddeillio (e.e. risgiau a chyfleoedd)?	

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
		<p>arfer da cydnabyddedig (e.e. Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru, cyngor ac arweiniad Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn defnyddio ei sylfaen dystiolaeth yn effeithiol i: <ul style="list-style-type: none"> – nodi camau yn ei ddull strategol o ymdrin â digidol sy'n debygol o fod fwyaf effeithiol a pham, gan gynnwys sut y gallent fynd i'r afael ag achosion sylfaenol problemau; a – llywio penderfyniadau ynghylch ei ddefnydd o dechnoleg ddigidol sy'n ceisio cydbwysu'r angen i gyflawni amcanion tymor byr a thymor hwy.
<p>2. A oes gan y Cyngor weledigaeth glir o'r hyn y mae am ei gyflawni drwy ddefnyddio technoleg ddigidol?</p>	<p>2.1 A yw'r Cyngor yn cynllunio dros amserlen briodol?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi ystyried beth mae tymor hir yn ei olygu wrth gynllunio ei ddull o ymdrin â digidol - hy pa mor bell ymlaen y gall / y dylai gynllunio a pham (o leiaf ddeng mlynedd gan ystyried tueddiadau tymor hwy fel y bo'n briodol). • Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gall camau gweithredu sicrhau'r effaith orau dros yr amserlen honno o ran canlyniadau a'r defnydd mwyaf effeithiol o adnoddau. Gallai hyn gynnwys ystyried pwyntiau ymyrraeth priodol sy'n gysylltiedig â diffiniad y Comisiynydd o atal. (Gellir dod o hyd i fwy o wybodaeth yn: Gan ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn y broses gyllidebol – The Future Generations Commissioner for Wales). • Mae'r Cyngor wedi nodi mesurau ar gyfer ei strategaeth ddigidol sy'n adlewyrchu effeithiau tymor byr a hirdymor a gwerth am arian, gyda cherrig milltir sy'n adlewyrchu cynnydd fel y bo'n briodol. • Mae'r Cyngor wedi nodi sut y bydd ei strategaeth ddigidol yn cael adnoddau dros y tymor hwy cyn belled ag sy'n ymarferol (gweler meini prawf sy'n ymwneud ag integreiddio hefyd).

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
	<p>2.2 A yw'r Cyngor wedi meddwl am yr effeithiau ehangach y gallai ei strategaeth ddigidol eu cael, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sut y gallai gyfrannu at bob un o'r saith nod llesiant cenedlaethol? • sut y bydd cyflawni yn effeithio ar y pethau eraill y mae'n ceisio eu cyflawni (h.y. ei amcanion llesiant a'i flaenoriaethau ehangach)? • sut y bydd cyflawni yn effeithio ar eraill yr hyn y mae cyrff cyhoeddus eraill yn ceisio ei gyflawni (h.y. eu hamcanion llesiant)? 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gall ei strategaeth ddigidol wneud cyfraniad ar draws y nodau llesiant. • Mae staff sy'n datblygu'r strategaeth ddigidol yn deall beth mae cydweithwyr a phartneriaid yn ei wneud a sut mae eu gwaith yn berthnasol ac wedi ceisio integreiddio eu gwaith gydag un eu cydweithwyr o bob rhan o'r Cyngor a chyda sefydliadau partner. • Mae integreiddio yn amlwg wrth alinio'r strategaeth ddigidol â strategaethau corfforaethol allweddol eraill a chynlluniau gwasanaeth. Er enghraifft, cynllun ariannol tymor canolig, cynllun gweithlu, strategaethau rheoli asedau, datganiad llesiant a chynlluniau lleihau carbon. • Mae'r strategaeth ddigidol yn cyd-fynd â dibenion strategol eraill fel: <ul style="list-style-type: none"> – profiad y cwsmer; – rheoli galw/gostyngiadau mewn methiant ac atal galw; a – dylunio a gweithredu modelau cyflenwi gwasanaeth newydd. • Mae strategaeth ddigidol y Cyngor yn cyd-fynd â chynlluniau/strategaethau partneriaid lleol a chenedlaethol gan gynnwys strategaeth ddigidol a chynlluniau llesiant Strategaeth Ddigidol i Gymru Llywodraeth Cymru.
	<p>2.3 A oes dealltwriaeth eang a chyffredin o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio'i gyflawni?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan gynghorwyr ac uwch swyddogion sy'n gyfrifol am weithredu'r strategaeth ddigidol ddealltwriaeth gyffredin a chdir o'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio ei gyflawni a'r effaith a fwriedir ar ddarparu gwasanaethau. • Mae strategaeth ddigidol y Cyngor yn cael ei chyfleu'n glir i staff a phartneriaid a allai helpu i'w chyflawni.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
<p>3. A yw'r Cyngor yn gweithio'n effeithiol gyda'r bobl a'r partneriaid cywir i ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol</p>	<p>3.1 A yw'r Cyngor wedi nodi pwy sydd angen ei gynnwys?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan y Cyngor ddealltwriaeth dda o bwy fydd yn cael ei effeithio'n uniongyrchol ac yn anuniongyrchol gan ei strategaeth ddigidol a phwy y mae angen iddo ei gynnwys. • Mae'r Cyngor i bob pwrpas wedi cynnwys yr amrywiaeth lawn o safbwyntiau wrth ddatblygu ei strategaeth ddigidol, gan gynnwys o ffynonellau anhraddodiadol ac o'r rhai y gallai fod wedi methu â chyrraedd o'r blaen.
	<p>3.2 A yw'r Cyngor i bob pwrpas yn cynnwys yr amrywiaeth lawn o bobl y mae ei strategaeth ddigidol yn effeithio arnynt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi darparu cyfleoedd gwirioneddol i bobl ddylanwadu ar ddylunio a chyflawni ei strategaeth ddigidol o gam cynnar, gan gynnwys cynrychiolwyr grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig. • Mae'r Cyngor wedi defnyddio canlyniadau cyfranogiad i lunio dyluniad a chyflwyniad ei strategaeth ddigidol.
	<p>3.3 A yw'r Cyngor yn cydweithio'n effeithiol â'r partneriaid cywir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn cydweithio i sicrhau ei fod yn cyflawni gwell canlyniadau a gwerth am arian drwy ei strategaeth ddigidol ac wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i gefnogi hyn, er enghraifft: <ul style="list-style-type: none"> – rhannu neu rannu arbenigedd ac adnoddau; – rhannu gwybodaeth; – sicrhau monitro, gwerthuso ac atebolrwydd effeithiol gan gynnwys ystyried gwerth am arian.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
<p>4. A yw'r Cyngor wedi rhoi adnoddau i gyflawni ei strategaeth ddigidol fel y gall ddarparu manteision hirdymor/ataliol?</p>	<p>4.1 A yw'r Cyngor yn deall goblygiadau adnoddau tymor hir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor wedi asesu costau a manteision defnyddio technoleg ddigidol i fuddsoddi mewn dulliau ataliol tymor hir a'r gost (yn ariannol ac o ran canlyniadau) peidio â gwneud hynny. • Mae'r Cyngor wedi meddwl am yr adnoddau y bydd eu hangen arno i gyflawni ei strategaeth ddigidol dros y tymor canolig a'r tymor hwy (costau oes cyfan) a sut y gallai reoli risgiau/cwrdd â'r costau hynny, gan gynnwys, er enghraifft, cynlluniau 'buddsoddi i arbed' a gostyngiadau rheoledig mewn dyled dechnegol. • Mae'r Cyngor wedi cyfrifo a nodi unrhyw arbedion y mae'n bwriadu eu gwneud drwy weithredu ei strategaeth ddigidol.
	<p>4.2 A yw'r Cyngor yn dyrannu adnoddau i sicrhau gwell canlyniadau dros y tymor hir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae camau gweithredu (gan gynnwys camau ataliol) sy'n debygol o gyfrannu at well canlyniadau a/neu ddefnydd o adnoddau dros y tymor hwy yn cael eu hyrwyddo a'u cefnogi, hyd yn oed: <ul style="list-style-type: none"> – lle gallai hyn gyfyngu ar y gallu i ddiwallu rhai anghenion tymor byr; – lle mae'r buddion yn debygol o gael eu cronni gan, neu eu priodoli i sefydliad arall.

Cwestiwn Lefel 2	Cwestiynau Lefel 3	Meini prawf
5. A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd?	5.1 A yw'r Cyngor yn monitro ac yn adolygu cynnydd tuag at amcanion tymor byr, canolig a thymor hwy?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn monitro costau a manteision cyflawni ei strategaeth ddigidol o safbwynt gwerth am arian. • Mae'r Cyngor yn mesur y cyfraniad ehangach y mae'r strategaeth ddigidol yn ei wneud ar draws ei amcanion ei hun/partneriaeth. • Caiff cynnydd ei fesur yn erbyn amcanion tymor byr, canolig a thymor hir.
6. Ydy'r Cyngor yn dysgu gwersi o sut mae'n gweithio?	6.1 A yw'r Cyngor yn adolygu effeithiolrwydd ei strategaeth ddigidol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn adolygu effeithiolrwydd ei strategaeth ddigidol yn rheolaidd, gan gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> – effeithiolrwydd ei weithgarwch cydweithredol; – effeithiolrwydd ei weithgarwch cyfranogi, gan gynnwys effaith y strategaeth ar ddefnyddwyr gwasanaethau gan gynnwys y rhai sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol; – effaith y strategaeth ar y rhai sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig; – economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y strategaeth ddigidol yn gyffredinol wrth helpu'r Cyngor i gyflawni ei amcanion strategol. • Mae'r Cyngor wedi adolygu gwersi a ddysgwyd o'i ymateb i'r pandemig ac mae'n cymhwyso'r dysgu hwn i'w strategaeth ddigidol.
	6.2 A yw'r Cyngor yn rhannu gwersi a ddysgwyd o'i ymagwedd at ei strategaeth ddigidol?	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Cyngor yn rhannu ac yn cymhwyso unrhyw wersi a ddysgwyd o ddatblygu a chyflwyno ei strategaeth ddigidol yn eang ar draws y sefydliad, a gyda phartneriaid lle bo hynny'n berthnasol.

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.wales

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.